

u Hrvatskoj i Slavonskoj Vojnoj krajini. Rezultat je toga rada nekoliko ilustriranih rukopisa koji sadrže opise i crteže gotovo svih krajiških utvrda i utvrđenih gradova. Rukopisi se čuvaju u Austrijskoj nacionalnoj knjižnici.

LIT.: Inventar der illuminierten Handschriften, Inkunabeln und Frühdrucken der ÖNB, I i II, Wien 1957. — R. Kohlbach, Steirische Baumeister, tausendundein Werkmann, Graz 1961, str. 153. M. Kru.

STILINOVIĆ, Mladen, lik. umjetnik (Beograd, 10. IV. 1947). U početku se bavi eksperimentalnim filmom, poslije toga se služi filmom i fotografijom kao elementima lik. istraživanja. Od 1975. s konceptualistički orijentiranom Grupom šestorice autora sudjeluje na izložbama-akcijama u Zagrebu, Beogradu, Mošćeničkoj Dragi, Veneciji i Frankfurtu. Oko 1980. analizira odnos slikovnog i jezičnog znaka, naglašenu socijalno-kritičku provokativnost (*Staviti na javnu raspravu*). Poslije toga radi instalacije u kojima interpretira primjere rus. avangardne umjetnosti s početka XX. st. (ciklus *Eksploracija mrtvih*, 1984–89). Samostalno izlagao u Zagrebu, Beogradu, Tübingenu, Varaždinu, Sydneyu i Umagu.

LIT.: J. Denegri, Mladen Stilinović, Umetnost (Beograd), 1977, 51. — Nova umjetnička praksa 1966–1978 (katalog), Zagreb 1978. — D. Matičević, Mladen Stilinović (katalog), Zagreb 1980. — Z. Rus, Umjetnost koja se mijenja i teče (katalog), Zagreb 1987. — Ž. Košćević, Mladen Stilinović, Moment (Beograd), 1988, 11–12. — Mladen Stilinović, Works, Zagreb 1992. — K. Purgar, Mladen Stilinović, interview, Flash Art (Milano), 1992, 167. Ž. Sa.

STILLER (ŠTILLER), Josip, graditelj (? 1748 — Karlovac, 17. V. 1804), podrijetlom iz Češke. God. 1773. dolazi u Karlovac gdje je 1787. imenovan vojnim graditeljem. Radio je i samostalno kao građevni poduzetnik. U Karlovcu je projektirao i gradio barokno-klasicističke zgrade, od kojih se ističu one na glavnome trgu. Gradio je (1785/86), a vjerojatno i projektirao, pravosl. crkvu Sv. Nikole, sagradio drugi kat franjevačkoga samostana (1786), proširio crkvu Sv. Trojstva (1789) i povišio njezin zvonik (1791–95). Pripisuje mu se Oružana (dovršena 1783). Stilski je dosljedno oblikovao glavni trg, a zvoncima Sv. Nikole i Sv. Trojstva dao je Karlovcu dvije monumentalne gradske vertikale. Obavljao je mnoge vojne poslove, gradio stražarske kule i popravljao dubovačka skladišta. God. 1780. obnovio je vatrogasni dom i karlovačku vijećnicu koju je spojio s magistratskom kućom u jednokatnu uglovnici, 1787. projektirao je i sagradio bolnicu u Dubovcu. Pripisuje mu se palača trgovca Gutterera iz 1783. Gradio je i izvan Karlovca: zvonik župne crkve Sv. Jurja u Lešću (1784), episkopski dvor u Plaškome (1783–86), crkvu u Tržiću. Očuvan je njegov nacrt za zidani most preko Kupe (1780), tlocrt župnoga dvora u Bosiljevu (1780), dvije inačice planova za zgradu tridesetnice i situacijski plan predgrađa »Novi svijet« (1781) u Karlovcu. Stillerov je posao nastavio njegov sin Ivan, koji je projektirao pivovaru s gostionicom u Karlovcu (1801).

LIT.: A. Horvat, O arhitekturi centralnog trga u Karlovcu, Bulletin JAZU, 1963, 1–2. — D. Cvitanović, Parohijska crkva sv. Nikole u Karlovcu i njezin graditelj J. Štiller, Zbornik za likovne umjetnosti (Novi Sad), 1974, 10. — Ista, Kulturna i umjetnička baština Karlovca od osnutka tvrđave do 19. stoljeća, u zborniku: Karlovac 1579–1979, Karlovac 1979. — Ista, Sakralna arhitektura baroknog razdoblja, Zagreb 1985. V. Fo.

STINICA, naselje i luka pod Velebitom J od Senja. Uz duboki morski zaljev nalaze se ostaci stare *Ortople*, naselja ilirskih Mentora. U rim. doba Ortopla je municipij utvrđen zidinama. U starohrv. se doba Stinica (*Murulla*) navodi kao utvrda; napuštena sred. XII. st., kada se postupno razvija obližnji Ablanić — Jablanac.

LIT.: M. Suić, Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb 1976.

STIPAN, glag. krasopisac (XVI. st.); svećenik, rodом s otoka Krka. Crtao i bojao inicijale rukopisa *Blagdanar* što ga je 1506. u Novome Vinodolskom prepisao pop Andrij. Rukopis se nalazi u Arhivu HAZU.

LIT.: V. Štefanić, Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije, I i II, Zagreb 1969, 1970.

STIPANOV, Mauro, slikar (Rijeka, 4. V. 1952). Diplomirao na Akademiji u Veneciji 1979 (C. Zotti). Slika apstraktne kompozicije lirskoga kolorita i ekspresionističkoga crteža. Autor dekorativnih panoa u javnim prostorima (Opatija, Rijeka, Novi Vinodolski). Samostalno izlagao u Rijeci, Labinu, Veneciji, Piranu, Trstu i Zagrebu. Bavi se crtežom i scenografijom.

STIPANSKA, otočić na Z strani otoka Šolte. Prigodom arheol. iskapanja nađeni su predmeti iz željeznoga doba. Vidljive su ruševine starokršč. bazilike longitudinalna oblika s polukružnom apsidom; uz crkvu se nalaze ulomci arhit. ukrasnih dijelova. Po predaji, tu je bio ženski benediktinski samostan.

V. STIPICA, *Nostalgija razmišljanja*

LIT.: I. Ostojić, Katalog benediktinskih samostana na dalmatinskom primorju, Split 1941. — T. Marasović, Starokrščanska bazilika na Stipanskoj kod Šolte, VjAHD, 1961–62, 63–64. — I. Fisković, O ranokrščanskoj arhitekturi na otocima Braču i Šolti, Arheološki radovi i rasprave, 1982, 8–9. N. B. B.

STIPČEVIĆ, Aleksandar, arheolog (Arbanasi kraj Zadra, 10. X. 1930). Studirao na Filozofskome fakultetu u Zagrebu, doktorirao na Filozofskom fakultetu u Zadru s temom *Kulturni simboli kod Ilira* (1977). God. 1970–73. viši predavač na Filozofskome fakultetu u Prištini, od 1974. ravnatelj Knjižnice JAZU, od 1978. profesor na Filozofskome fakultetu u Zagrebu. Bavi se Ilirima, posebice njihovom duhovnom kulturom, te povišću knjige i bibliografijom. Bio je gl. urednik drugoga sveska Hrvatskoga biografskog leksikona LZ »Miroslav Krleža« (1989). Član Akademije nauka i umjetnosti Kosova (1983).

BIBL.: O umjetnosti starih Ilira, Republika, 1960, 1; *Elementi greci nell' arte degli Illiri*, Arte antica e moderna (Bologna), 1960, 9; *Monumentalna prahistorijska plastika iz Istre*, Republika, 1961, 1; *Umjetnost prahistorijskih Japoda*, ibid., 1962, 6–7; *Arte degli Illiri*, Milano 1963; *Iliri — povijest, kultura, život*, Zagreb 1974; *Kulturni simboli kod Ilira*, Sarajevo 1981. B. Čk.

STIPEŠEVIĆ, Krunoslav, slikar (Osijek, 19. V. 1959). Diplomirao na Akademiji u Sarajevu 1985. Usavršavao se na Akademiji u Düsseldorfu (K. Rinke). Na njegovim slikama velikih formata najvažniji je sam postupak i proces slikanja. S vrlo malim izražajnim sredstvima i gustom kromatskom strukturom postiže višestruka plastična značenja (*100 sati slikanja*, 1985). Radi instalacije i objekte u prostoru. Sudjelovao na izložbama u Osijeku, Rijeci, Pečuhu, Sarajevu, Zagrebu i Budimpešti.

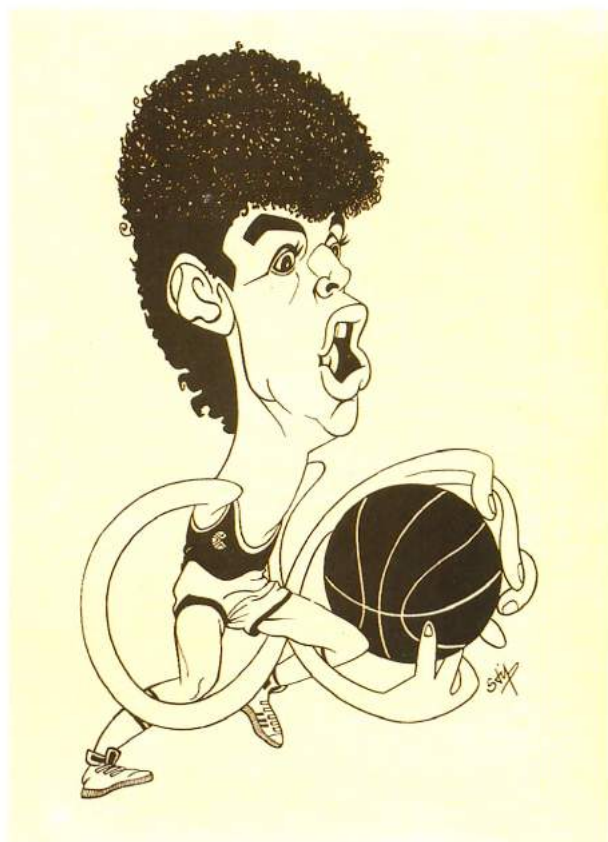
LIT.: V. Kusik, Šest osječkih slikara (katalog), Osijek 1986.

Vr. K.

STIPICA, Vjekoslav, slikar (Žrnovnica kraj Splita, 14. V. 1944). Diplomirao na Akademiji u Zagrebu 1977 (F. Baće). U interijerima, mrtvim prirodama i krajolicima slijedi vidovićevsku tradiciju s ugodajama atmosfere, a katkada i s asocijacijama na djela starih majstora. U ulju, temperama te grafikama radi cikluse *Zapisi*, 1977; *Hazard* i *Na marginama nostalgije*, 1981; *Reminiscencije*, 1984, čije motive u inačicama stalno primjenjuje. Samostalno izlagao u Splitu, Zagrebu, Šibeniku, Karlovcu, Dubrovniku, Trogiru, Langenwangu, Parizu, Trstu i Beču.

LIT.: A. Karaman, Vjekoslav Stipica (katalog), Dubrovnik 1981. — D. Kečkemet, Vjekoslav Stipica (katalog), Split 1986. R.

STIPKOVIĆ, Rudi (Stip), karikaturist (Sveti Križ Začretje, 24. I. 1939). Karikature objavljuje od 1953. u dnevnim i tjednim izdanjima novinske kuće »Vjesnik«. Sumarnim i likovno čistim crtežom crta sportaše te osobe iz političkoga, društvenoga, kulturnoga i estradnog života. — Samostalno

R. STIPKOVIĆ, Dražen Petrović

izlagao u Zagrebu (1965, 1976, 1978, 1984, 1987), Svetom Križu Začretju (1974, 1975, 1987), Čakovcu (1980), Bremenu (1987) i Novome Vinodolskom (1993).

LIT.: F. Hadžić, Rudi Stipković — Majstor portret-karikature, Zagreb 1991.

K. Ma.

STJEPAN, zlatar (prva pol. XV. st.). Imao je svoju radionicu u Zadru gdje je skovao gotički srebrni križ za župnu crkvu u Ninu (na kojemu se i potpisao) te križ za župnu crkvu u Božavi, dok je križ iz crkve negdašnjega franjevačkog samostana u Ugljanu rad njegove radionice.

LIT.: I. Petricoli, Prilog izučavanju srednjovjekovnog zlatarstva u Zadru, Radovi. Filozofski fakultet — Zadar, 1963, 2.

STJEPAN MARTINOV LAZANJA, slikar, spominje se 1385—87. u Zadru. God. 1385. sklopio je ugovor o zajedničkom radu sa slikarom B. Banićem, a 1386. slika za zadarskoga građanina Butka Budačića poliptih po uzoru na onaj koji je slikar Ivan Tomasino iz Padove bio naslikao za crkvu Sv. Mihovila u Trnavi.

LIT.: K. Prijatelj, Novi podaci o zadarskim slikarima XIV—XV. stoljeća, Prilozi — Dalmacija, 1961, str. 101. — Isti, Bibliografski i biografski podaci o majstorima dalmatinske slikarske škole, ibid., 1968, str. 341—342.

R.

SLAVKO STOLNIK, Mužikaši

STJEPKOVIĆ, Radovan, klesar (XV. st.). God. 1439. izradio u Dubrovniku 32 gotička luka na velikoj Onofrijevoj česmi (poslije uklonjeni), poput onih na Orlandovu stupu pred crkvom Sv. Vlaha.

LIT.: H. Folnesics, Studien zur Entwicklungsgeschichte der Architektur und Plastik des XV. Jahrh. in Dalmatien, Jahrbuch CC, 1914, 19. — C. Fisković, Naši graditelji i kipari XV. i XVI. stoljeća u Dubrovniku, Zagreb 1947, str. 25.

STOBREČ, naselje na poluotoku I od Splita. U ← III. st. naseobina isej-skih Grka (*Epetion*); ostaci gradskih zidina pronađeni na S poluotoka. Za Rimljana je u sklopu salonitanskog agera (*Epetium*). Nalazi iz toga razdoblja (nadgrobne stele, tragovi zidova i mozaika) koncentrirani su uz današnju župnu crkvu i groblje. Na ostacima starokršć. bazilike adaptirane su samostanske zgrade a u njezinoj je apsidi podignuta ranosrednjovj. crkva Sv. Lovre (poslije *Gospa od Karmela*).

LIT.: M. Suić, Pravni položaj grčkih gradova u Manijskom zalivu od rimske vladavine, Diadora, 1959, 1. — B. Gabričević, Pristupna razmatranja o urbanizmu grčkih naseobina na istočnoj obali Jadrana, VJAH, 1966, 68, str. 155—156. — N. Cambi, Starokršćanska bazilika i benediktinski kompleks u Stobreču, Split 1974. — A. Faber, Bedemi Epetiona — Stobreč kod Splita, Prinosi Odjela za arheologiju, Zagreb 1983.

V. K.

STOJČIĆ (Stojčinović), Pavao, zlatar, spominje se u prvoj pol. XV. st. u Kotoru. God. 1445. radi s Cvjetkom Grlevićem u Dubrovniku. Vojvodi Stjepanu Vukčiću prodao je 1447. srebrne svijećnjake ukrašene gorskim kristalom, buzdovane, palice i žlice.

LIT.: C. Fisković, Dubrovački zlatari od XIII. do XVII. stoljeća, SHP, 1949, 1.

STOJČIĆ, Benko → STAY, BENKO

STOLL, Wolfgang Jakob, vezilac (Ingolstadt ili okolica, poč. XVII. st. — Graz, 14. X. 1672). Stalno mjesto boravka bilo mu je u Grazu. Od sred. XVII. st. (zasigurno od 1658) više godina opetovano boravio u Zagrebu, gdje je radio za biskupa Petra Petretića. Radionica mu je vjerojatno bila u biskupskoj palači, a imao je i pomoćnike od kojih se spominje Andreas Berger. Od njegovih su djela očuvani u Zagrebu (riznica katedrale) Božji grob i više primjeraka misnoga ruha: tri pluvijala s monogramom biskupa Petretića i god. 1659, tri pluvijala iz 1663, od kojih je na jednome majstorov potpis, veliki bijeli antependij s pripadajućim pluvijalom, tzv. biserna kazula, tri medaljona s nekog pluvijala, dvije mitre s parom rukavica. — Najvažnije Stollovo djelo, *Božji grob*, završen 1659, ostvarenje je bez presedana u eur. razmjerima. Na bijeloj i crvenoj svilenoj pozadini izrađen je ured u višebojnu svilenom vezivu i reljefnom zlatovezu. U ovalnim kartušama nalazi se šesnaest prizora iz Staroga i Novoga zavjeta; površine oko pojedinih prizora urešene su cvjetnim motivima, festonima, genijima i košaricama s plodovima. Vezeni biblijski prizori rađeni su prema bakroreznim predlošcima (bakrorezi Jana i Egidiusa Sadlera koji reproduciraju slike Martena de Vosa, Theodora Borendsa i Jacopa Tintoretta).

LIT.: A. Horvat, O vezenom ciklusu »Božjeg groba« zagrebačke katedrale iz godine 1659, Peristil, 1967—68, 10—11. — V. Pavelić-Weinert, Vezilačka radionica 17. stoljeća u Zagrebu, Zagreb 1988.

R.

STOLNIK, Slavko, naivni slikar i kipar (Voća Donja kraj Varaždina, 11. VI. 1929 — 17. V. 1991). Poslije osnovnoga školovanja bavio se ratarstvom i stočarstvom. Radio u rudniku Ladanje Donje, 1952—59. bio je policajac u Zagrebu. Boravio u Parizu 1959—63. Vraća se u domovinu gdje se bavi zemljoradnjom i pučkom medicinom u svojem rodnom mjestu. Po uputama K. Hegedušića odustaje od klasičnoga pristupa crtežu i naglašava koloristički odnos prema motivu. Specifičnim potezima kista nanosi na površinu slobodne mrlje boje, kojima rastvara prostor i gradi nestvarnu perspektivu (*V hiži*, 1955; *Pučka zabava*, 1957; *Crkva*, 1970; *Pariz*, 1971). Karakteristični su njegovi masovni prizori u krajoliku (*Seljačka buna*, 1970). God. 1966. radi ciklus skulptura u sušenoj glini, uznemirenih oblika i naglašena pokreta (*Raj zemaljski*, *Žena plijevi mrkvu*). Prvi je naivni kipar zagorskoga kruga, osobito značajan kao animalist (*Konjanik*, *Kobila na paši*, *Kolinje*). Samostalno izlagao u Zagrebu (1955, 1971 — s bratom Stjepanom), Rijeci (1957), Dubrovniku (1957) i Parizu (1960, 1961).

BIBL.: Vraćam život otpisanima, Ivanec 1990.

LIT.: J. Depolo, Slavko Stolik (katalog), Zagreb 1955. — K. Hegedušić, Slavko Stolik, milicionar slikar, Bulletin JAZU, 1956, 9—10. — A. Jakovsky, Slavko Stolik (katalog), Paris 1961. — O. Bihalji Merin, Umetnost naivnih u Jugoslaviji, Beograd 1963. — G. Gamulin, Slavko + Stjepan Stolik (katalog), Zagreb 1971. — V. Maleković, Izvorna umjetnost zagorskoga kruga (katalog), Zlatar 1971. — Isti, Koloristička imaginacija Slavka Stolnika, u knjizi: Hrvatska izvorna umjetnost, Zagreb 1973. — E. Fišer i M. Pavković, Stolik, Varaždin 1985.

R.